

אשריכם ישראל

משיחותיו של הרב שמעון גוטסמן שליט"א – טבת תש"פ

=====

בעקבות שחרור האסיר הפושע

האסיר שחפר מנהרה

חברים יקרים, שלום לכם, נכנסנו לחומש שמות, ואנחנו "מרגישים בבית", נכון, ברוך השם אנחנו לא עבדים במצרים, אבל כל אחד מתמודד עם ה"מיצרים" שלו, וכולם זועקים לישועת השם, וכדאי לזכור שגם במצרים כששמע השי"ת את צעקת בני ישראל הישועה לא הגיעה מיד, ולהיפך, בתחילה רק הוסיפו עליהם עוד גזירות חדשות, אבל האמת לאמיתה היא שהגזירות הללו היו אתחלתא דגאולה, כי תמיד לפני האור מגיע חושך גדול. וזה הזמן להתחזק בכוחה של התפילה ולהאמין בכוחו של השי"ת להושיע אותנו בכל מצב שהוא, כי "היפלא מה' דברי"! וכמו שבמצרים עשה השי"ת נסים ונפלאות כך הוא יתברך יכול תמיד להושיע אותנו, גם מהמצבים הקשים ביותר. והוא יתברך מחבב מאוד את תפילותינו.

קראתי בעלון "שלום לעם" סיפור נפלא וממנו למדתי רבות מעניין התפילה. בכלא בטורקיה היו כלואים חבורת פושעים, ביום מן הימים החליטו כמה מהם לנסות לחפור מנהרה ולצאת דרכה מהכלא, הם ערכו חישוב והגיעו למסקנה שאם הם יחפרו בתא שלהם באורך כשש מטר הם ימצאו את עצמם מחוץ לכותלי הכלא.

הם הצליחו להבריח סכינים מהמטבח ולחפור איתם מנהרה, לאט, לאט, כל יום הם חפרו קצת והשליכו את החול לפח, אולם למרבה אכזבתם מסיבה כלשהי הם טעו בחישובים שלהם ועל אף שהם חפרו הרבה יותר משש מטר התבלבלו בכיוונים ולא חפרו בכיוון הנכון, ועל אף כל המאמצים לא מצאו את עצמם מחוץ

לכלא... כך נשארה המנהרה יתומה כשהיא מכוסה בשטיח ומעליו מיטה.

יום רודף יום, הגיע יום השחרור של מוחמד אבו דחלילולו, מי שזים בשעתו את חפירת המנהרה, הלה היה מאושר מאד לקראת שחרורו מהכלא, והוא חיפש למי להעביר את הסוד הגדול שנשמר עד כה.

והנה הוא נזכר באחד האסירים שהיה עוזר לו לגנוב אוכל מהמטבח והחליט להכיר לו טובה ולגלות לו את סודו: "תשמע ידידי היקר, אני עכשיו מגלה לך סוד גדול, מתחת למטה שלי מתחבאת מנהרה, אני וחברי התייאשנו מלמצוא דרכה את היציאה מהכלא, אבל אולי לך בכל אופן המנהרה תעזור".

חודש אחר כך אבו דחלילולו נדהם לפגוש את חברו מהכלא, הוא פשוט הופתע לגלות שחברו הצליח כנראה לצאת דרך אותה מנהרה, אולם חברו הסביר איך בדיוק המנהרה עזרה לו לצאת מהכלא, וכך זה התרחש:

בוקר אחד נדהמו הסוהרים לגלות שבאחד מתאי הכלא מציץ מעט חול מתחת לשטיח שמתחת אחת המיטות, "החוש הבלשי" שלהם "עבד טוב" והם התעוררו להרים את השטיח, וכך למול עיניהם הנדהמות נחשפה מנהרה, הסוהרים שמו לב שבתוך המנהרה הוטמנה כפי הנראה פצצה, והם הזדרזו להזעיק את המשטרה, המשטרה פינתה את כל האסירים לחצר הכלא, כל הכלא רחש רעש ובהלה, חבלן משטרה שבדק את המטען גילה שמדובר בלא יותר מקופסת נעלים שחיברו לה כמה חוטי חשמל ושעון מעורר... בקיצור: "מטען דמה", כולם נשמו לרווחה, הרוחות נרגעו...

מה שאף אחד לא ידע, זה שחברו של אבו דחלילו תכנן היטב את כל הבלגן הזה ובזכותו הוא הספיק להתגנב למשאית שנכנסה עם אספקה, וכך לברוח אל החופש...

מה לומדים מהסיפור הזה? חשבתי בעזרת השם על שלושה "מוסרי השכל": האחד, עשית מעשה מסוים? גם אם אתה לא רואה תוצאות מידיות, עוד יבוא יום ותגלה את התוצאות, ולענייננו, לכל תפילה יש תוצאה טובה... גם אם היא לא ניכרת מיד, ואף תפילה אינה שבה ריקם.

דבר שני, לא חייב להיות קשר ישיר בין ההשתדלות לתוצאה, אתה מחויב לעשות השתדלות [כל אחד לפי דרגתו, ולא נאריך בזה עכשיו], ובזכות שאתה תעשה את שלך הקדוש ברוך הוא ייתן לך את מה שטוב עבורך. ודבר זה נכון גם ברוחניות, אתה מתאמץ להתחזק בנושא אחד, ודווקא בזכות זאת נותן לך עכשיו הקב"ה סיעתא דשמיא להצליח במיוחד בנושא אחר, שלא התמקדת בו, וכן גם בתפילה, לפעמים מבקשים על עניין מסוים, אך השי"ת יודע שדבר זה ממש לא טוב עבורנו, ולכן דווקא בזכות תפילתנו הוא לא נותן לנו את מבוקשנו... ומה הוא עושה עם כל התפילות שלנו? הוא נותן לנו בזכותם דבר אחר עליו בכלל לא התמקדנו בתפילה מיוחדת.

דבר שלישי, לפעמים צריכים להפעיל תכסיסים נגד היצר הרע, שידמיין שהוא "ניצח" אותנו ו"תפס" את הפצה... וביתניים לברוח לו מהצד השני...

לא לשכוח את העיקר

חשוב להשקיע על התפילה, כי בזה תלוי הכל, הן ברוחניות והן בגשמיות, על הכל יכולים להיות לנו תירוצים טובים, חוץ מעל שאלה אחת: "למה לא בקשתה עזרה מלמעלה?". ובעניין זה קראתי סיפור מחזק במיוחד. מרן הבעל שם טוב זצוק"ל שלח את אחד מתלמידיו לארץ אחרת בכדי שיכין שם עבורו יין משובח ומהודר, כאשר הוא ישגיח על כל תהליך הייצור ויוודא שהכל יהיה בתכלית ההידור בכשרות וללא אף חשש יין נסך וכדומה.

התלמיד יצא לדרך, שמח ומאושר על הזכות שנפלה בחלקו לשמש את רבו כל כך, ועל כך שרבו ומורו סומך עליו עד כדי כך.

לאחר תלאות מרובות והוצאות גדולות מאד, עלה בידו להגיע אל אותה ארץ ולמצוא יקב שהסכים להשכיר לו את המקום, ולאחר מכן הוא רכש ענבים משובחים, ושכר פועלים יהודים שיעבדו ביקב, ולאחר כמה חודשים הוא זכה לברך על המוגמר ולשוב לארצו. כעת נותר עליו להמשיך בנסיעה אל מקום מושבו של הצדיק, כשהוא נוסע בעגלה עם חבית גדולה העמוסה ביין משובח ומהודר, התלמיד כמעט ולא עצם את העיניים לאורך כל המסע כשהוא שומר על היין שלא ייהפך חלילה ליין נסך.

והנה כאשר בשעה טובה הוא נכנס לסמטה הסמוכה לביתו של הצדיק, עצר אותו השוטר המקומי ואמר לו: בפקודת אדון הישוב, אין להכניס שכר מארץ אחרת, אי לכך עלי לבדוק את החבית שהבאת! התלמיד ניסה להסביר לשוטר שבחבית אין אלא יין, וכי הוא שומר חוק שוודאי לא היה מגניב שכר מארץ אחרת, אולם השוטר התעקש לבדוק את הדבר בעצמו, הוא ניגש אל החבית ובעזרת החרב שברשותו הוריד את הראש שלה, והכניס את אצבעו לתוך החבית וטעם ממנה, ואז הוא אמר: אתה צודק, זה רק יין, אתה יכול להמשיך...

אולם התלמיד נפל על הרצפה בבכייה, ובקושי נשרך אל בית הצדיק, כשהוא ממרר בבכי על אובדן היין המהודר, כאשר כל הטרחה המרובה והממון הרב הלכו לטמיון.

אמר לו הצדיק: תלמידי היקר! התאמצת מאד למען היין המשובח והמהודר במיוחד, אך לצערי דבר אחד שכחת! שכחת להתפלל... ובלי תפילה אף דבר אינו בטוח. כי "אם השם לא ישמור עיר שוא שקד שומר", וגם עשיר העולם יכול למות מרעב בתוך הכספת שלו... הכל תלוי רק בסיעתא דשמיא, ולכן צריך תמיד ללוות את כל המעשים בתפילה מרובה, מתוך אמונה שרק הקב"ה הוא בעל הכחות כולם.

מי "כובד" בקלם?

זה המקום לחזק גם את כבוד התפילה וכבוד בית הכנסת, כי ברור הדבר שכמה שיותר מתייחסים כיאה וכראוי למעמד התפילה – כמו אל פגישה חשובה עם המלך, כך זוכים להתקרב אל השם

יתברך, וכך גם זוכים לעורר את רחמי יתברך.

בקלם היה "כיבוד" מיוחד, כמו שבשמחת בית השואבה בבית המקדש לא כל מי שרצה לרקוד רקד, רק גדולי ישראל "כובדו" לרקוד, הרב פלוני קיבל אישור לרקוד שתי דקות בשמחת בית השואבה... איזה כבוד זה היה... אז בקלם היה כיבוד מיוחד, אתם יודעים איזה כיבוד זה היה? לנקות את הבית מדרש! כן, כן, לא כל אחד זכה לנקות את הבית מדרש, רק המתמידים הגדולים קיבלו את הזכות הזאת!

אני מניח שכולכם מכירים את זה, שגדולי ישראל אמרו שבמקומות בהם הקפידו יותר על כבוד בית הכנסת הצורר לא יכל להיכנס, ואפילו אם היה רק בית כנסת מסויים שבו היו מכבדים את בית הכנסת ואת התפילה כמו שצריך, המקום הזה לא חרב!

מספרים שיום אחד פרצה שריפה בבית הכנסת של הרב קדוש רבי יעקב יוסף מסקווירא זצ"ל, וכל בית המדרש נשרף חוץ מהחדר שלו, רק החדר שלו לא נשרף בכלל, והפלא הגדול היה שבדלת של החדר שלו החצי החיצוני שלה נשרף אבל החלק הפנימי לא נשרף בכלל... שאלו תלמידיו את הצדיק: ילמדנו רבנו, אנחנו לא מבינים, מה? וכי אנחנו לא מתפללים? הרי גם אנחנו מתפללים, אז למה רק החדר של הרבי לא נשרף? ענה להם הצדיק: כי בחדר הזה לא מדברים באמצע התפילה! (הובא ב"באר הפרשה").

אני לא רוצה להטיף מוסר לאף אחד, אני מדבר לעצמי, הלוואי שאזכה להתחזק בכבוד בית הכנסת וכבוד התפילה, ואם גם אחרים יתחזקו אולי עוד נביא את המשיח היום.

אנחנו צריכים ללמוד מהזקנים איך מכבדים בית כנסת, אני אוהב לספר את מה שעניי ראו, יום אחד, כשהישיבה שלנו עוד הייתה במושב איתן, יצאתי לסיבוב קצר, עברתי ליד המכולת, עזר אותי יהודי קשיש, הוא נשען על מקל והתאמץ ללכת, וכשהוא ראה אותי אז הוא בקש ממני שאקח אותו לישיבה לצעירים, איפה שאני מלמד, הבאתי לו יד ועזרתי לו ללכת, הוא נכנס לבית מדרש ו"חיפש" מקום לשבת, לא היה חסר מקומות, אבל הוא המשיך לחפש...

שאלתי אותו: מה אתה מחפש? אז הוא אמר לי: אני לא מוצא מקום לשבת, מה לעשות שבכל הצדדים יש ספרייה של ספרי קודש, ואני לא רוצה לשבת ולהפנות גב לספרים...

אתם אווזים על מה מדובר? לא מדובר על הפניית גב לארון הקודש! מדובר על ספרי ראשונים ואחרונים, אבל היהודי ה"פשוט" הזה שבקושי מצליח לעמוד על הרגלים, פשוט לא מסוגל לשבת ולהפנות גב לספרים!

כל מי שזכה להתפלל ולו אפילו רק תפילה אחת עם מו"ר הגה"צ רבי נסים מויאל זצ"ל הוא קיבל חיזוק לכל החיים בכבוד בית כנסת, לראות באיזו מסירות הרב היה מתאמץ להתכופף בכניסה לבית הכנסת מתוך כבוד ואימה. יום אחד הרב הגיע אלינו לכולל, בכולל אין ספר תורה ומתפללים שם רק מנחה וערבית ביום חול, וכל היום לומדים שם, אז פחות הרגשתי שם "מורא ואימה", עד שהרב בא להתפלל אתנו בכולל, הוא נכנס לכולל עם אותה הנהגה כמו בבית הכנסת.

אני לא רוצה לקטרג, אבל תשאלו את הגויים מה עושים למי שמעז לדבר באמצע התפילה שלהם. בית כנסת זה "חדר ייחוד" עם הקב"ה, וכי מתאים באמצע ה"ייחוד" לדבר בטלפון או לשוחח עם אחרים!?

יום אחד מישהו תלה מודעה בבית הכנסת "קהל חסידים" אצלנו בקרית גת: "תכבד את בית הכנסת לפחות כמו את בית המשפט"...

אם יש לך פגישה עם איזו אישיות חשובה מה אתה עושה לטלפון סלולרי? אם יש לך פגישה עם פרופסור מה אתה עושה לטלפון סלולרי? וכי חס וחלילה פגישה עם השם פחות חשובה!?

מי רקד בחתונה עם מעיל!?

מי נבחר להיות הממשיך של משה רבינו? יהושע, היו מנהיגים יותר גדולים ממנו, אבל הוא נבחר בזכות שהוא היה מכבד את הבית מדרש, מנקה, מסדר. בבית שלנו זורקים ניירות על הרצפה? מה? הבית מדרש זה "הפקר"! זה ה"בית" שלנו! אם מתייחסים לבית כנסת לפחות כמו לבית שלנו אז השם אומר: יופי, אתה מרגיש כאן "בבית" אז אני אשאר איתך כאן...

אם אנחנו ניתן למקום התפילה והלימוד את כל הכבוד הראוי אז גם משמים יתייחסו אלינו בהתאם, התפילה שלנו יותר תתקבל, הלימוד שלנו יותר יתעלה, כי אנחנו מתייחסים לדברים האלה בשיא הרצינות, אז גם משמים יתייחסו למה שאנחנו עושים עוד יותר.

שמעתי הרבה פעמים מהרב יוספי שליט"א: הקדוש ברוך אומר "מכבדי אכבד ובוזי יקלו", אתה רוצה שהשם יכבד אותך? אז גם אתה תכבד את השם.

מספרים על רבי אלחנן ווסרמן זצ"ל, כמדומני שהרב שלמה לוינשטיין שליט"א מביא את זה, יום אחד היה גשם, כפור אימים, אבל הרב נשאר שעה שלמה בחוץ, שאלו אותו תלמידיו: למה הראש ישיבה לא נכנס לבית המדרש? אמר להם הרב: בחוץ כפור אימים, אני מאד רוצה להכנס ולהתחמם, אני רוצה גם ללמוד, אבל אני חושש שזה ביזוי לבית מדרש להכנס אליו גם בתור הגנה מהכפור.

יום אחד הרב אלחנן זצ"ל בקש מאחד התלמידים שיכתוב בשבילו מכתב בשפה לועזית שהרב לא הכיר, אז התלמיד עמד מחוץ לבית המדרש ונשען על הקיר החיצוני בכדי לכתוב את המכתב, אמר לו הרב: אני מוותר על העזרה שלך, אם זה על חשבון ביזוי בית המדרש.

עד כדי כך! אפילו להשען על הקיר של בית המדרש מבחוץ זה אינו מתאים, וגם אם זה לא כתוב בשולחן ערוך יש מושג של "הרגש", מרגישים שזה לא מתאים וזה פוגם בכבוד בית המדרש.

בספר "לקט רשימות" משיחות המשגיח דליקווד זצ"ל ראיתי כמה סיפורים מאד מחזקים על מה שאנחנו מדברים עכשיו, את הספר הזה קיבלתי מהמחבר שליט"א שהוא תלמיד מובהק של המשגיח דליקווד זצ"ל, הוא נתן לי את הספר הנפלא במתנה על מנת שאשתמש בספר לזיכוי הרבים. מסופר שם כמה הם היו מקפידים על כבוד בית המדרש, המשגיח דליקווד זצ"ל היה מקפיד לא להכנס עם מעיל לבית המדרש, כשהוא מסביר לתלמידיו: וכי לחתונה הייתם

נכנסים עם מעיל?! ובפרט אם המעיל רטוב. יום אחד הוא ראה מעיל שתלוי על ידית של חלון בבית מדרש, והמשגיח העיר על זה שזה לא מתאים, ואמר המשגיח: **הרבה מתאמצים לכוון בתפילה, אבל לא זה העיקר! העיקר זה איך מכבדים את התפילה!** כוונה זה תלוי בסיעתא דשמיא, אבל כבוד זה מה שבעיקר אנחנו יכולים לעשות.

אני חוזר על דבריו המדהימים שוב: **הרבה מתאמצים לכוון בתפילה, אבל לא זה העיקר! העיקר זה איך מכבדים את התפילה!**

ובזה המשגיח דליקווד הסביר את מה שאמרו חז"ל "הקובע מקום לתפלתו אלוקי אברהם בעזרו", אתה מכבד את התפילה? מקפיד על מקום קבוע? משמים כבר יעזרו לך, השם יעזור לך גם לכוון כמו שצריך. והמשגיח אמר **שכמה שהבית כנסת הוא בית כנסת שמכבדים אותו יותר ככה התפילות שם יותר מתקבלות!**

המשגיח דליקווד סיפר שרבי אלחנן ווסרמן זצ"ל היה מתפלל בקלם בימים נוראים אחרי פטירת ה"חפץ חיים" זצ"ל והוא אמר בשם החפץ חיים שמקום קבלת התפילות הוא בית המדרש בקלם, כי שם מכבדים את בית המדרש.

נסיים עניין זה בסיפור על הרב מבריסק זצ"ל שימחיש לנו מה זה "כבוד התפילה", מספרים על הרב מבריסק שהיה רגיל להתפלל כל תפילת שמונה עשרה כעשרים דקות, והנה היה איזה אחד שהעז לשאול אותו: כבוד הרב, איך מצליחים להתפלל כל כך באריכות? ענה לו הרב: מי שיש לו יהלומים בכיס הוא כל הזמן מפשפש בכיסו, הוא כל הזמן מכניס את היד לכיס, ממשש ביהלומים, מוציא את היד מהכיס ואחרי דקה הוא עוד פעם מחזיר את היד לכיס, איך הוא לא מתעייף? מה? זה לא קשה לו? אצלי מילות התפילה זה יהלומים!!! אני נהנה להאריך בהם, אני לא רוצה לעזוב אותם כל כך מהר (ספר "עשרה נסיונות").

קו החיזוקים "אשריכם ישראל" מאת הרב שמעון גוטסמן שליט"א

077-260-9134

לתגובות \ להזמנת הרצאות – ניתן להתקשר (בשעות הבוקר והערב): 08-9743208 \ דוא"ל:

Mabatye@gmail.com